

СТАНОВИЩЕ

от проф. дфн. Бойка Цигова, член на научно жури
в конкурс за заемане на академична длъжност “професор”
по професионално направление 2.1. Филология. Езици на народите от Азия,
Африка и Америка (*Съвременен език урду*),
обявен в ДВ, бр. 39/20.05.2011 г.
За кандидата в конкурса доц. дфн Татяна Евтимова

Доц. дфн Татяна Дамянова Евтимова има достойна за участие в конкурса за професор академична биография, свързана с дългогодишна активна преподавателска практика в специалност Индология на СУ „Св. Климент Охридски“ и с богата по обем научноизследователска продукция. Автор е на общо 75 авторски труда, сред които монографии, учебници, студии и обширни статии. След дипломирането ѝ по специалност “Индийска филология” в Московския държавен университет “Ломоносов” като филолог-индолог с основен индийски език *урду*, кандидатката преминава през всички етапи на професионално развитие и реализация. Тя е един от основателите на специалност “Индология” в СУ “Св. Климент Охридски”, където и понастоящем е на щат, чете лекции и провежда упражнения по 9 задължителни учебни дисциплини: *Увод в индологията*, *Урду I и II част*, *Историческа граматика на езика хинди*, *Диалектология на езика хинди*, *Спецпревод от/на урду* са курсовете в бакалавърската степен и *Литература и култура на Пакистан*, *Проблеми на съвременната пакистанска литература* и *Урду* – в магистърската степен за обучение на студентите-индолози. Научен ръководител е на двама защитили и четирима настоящи докторанти.

Преподавателската дейност на кандидатката е изключително успешна и продуктивна. Според всички критерии за оценка (валидни не само за индологическата, но и за цялата академична колегия), доцент Евтимова е университетски преподавател с богат опит и авторитет, отличава се с целенасочен подход към целите на обучението, креативен стил, и умение да мотивира студентите, поддържайки трайния им интерес към провежданите от нея лекционни курсове. Отнася се с подчертано съпричастие, толерантност и отзивчивост и към всички свои колеги от академичната общност.

Кандидатката представя за конкурсната процедура един от трите си монографични труда, четири учебника и 12 студии. Запозната съм със съдържанието им и изводите си относно приносите в тях бих обобщила както следва:

1. Трудовете на доц. Евтимова са ориентирани към езиковите и социокултурни особености на езика *урду*, който се откроява като основен тематичен фокус в общия диапазон на научните ѝ търсения. Те се отличават с яснота на изследователските цели,

прецизен аналитичен стил и логическа последователност в доказването на собствени тези относно функционалните и типологични характеристики на съвременния книжовен език *урду*. Това се отнася както за цялата ѝ творческа продукция, така и за предоставените за рецензиране в конкурса трудове, във всеки от които могат да се открият новаторски идеи в индологическата наука като цяло, а също и в областта на езикознанието, в частност.

2. Доц. Евтимова има своя концепция за характера и особеностите на лингворелацията между езиците *урду*, *хинди* и *хиндустани*. С открояващ се научен принос в индологическата наука е тезата ѝ, според която *урду* и *хинди* са две книжовни литературни норми на един общоразговорен език – *хиндустани*. За доказване на състоятелността ѝ доц. Т. Евтимова изработва собствен терминологичен инструментариум и предефинира трите понятия. За същата цел са използвани многобройни научни източници, теории и концептуални постановки, които доц. Евтимова задълбочено е проучила до степен да намира опора в някои от тях, а с други успешно да полемизира в трудовете си.

3. Наред с всички други качества на доц. Евтимова като автор на научни текстове, се откроява и умението ѝ да се придържа към принципа на приемственост в изразяване и доказване на собствени изследователски позиции. Само един пример в това отношение е научната целенасоченост, с която доц. Евтимова отстоява и утвърждава оригиналните си възгледи за спецификата на отношението *урду–хинди*. Конкретни аспекти на тази специфика са обект на изследване в защитената ѝ дисертация за придобиване на научната степен Доктор на филологическите науки на тема *Хиндустани – интерференция в частен режим на диглосия*, но проблемната парадигма *урду–хинди* продължава да е постоянно в ползрението на авторката. Тя разработва различни други нейни аспекти, като изводите от вече защитените си тези използва като опора за нови теоретични заключения в редица изследвания, включително и в представените за конкурса. (Тук визирам както монографията *Урду като лингвомодел на интеграция между две граматични култури*, така и статиите *Възникване, развой и периодизация на съвременния език урду*, *За миграцията на думата урду и нейните значения*, *Амир Хусро – Папагала на Индия*, *Интеркултурен диалог във взаимоотношението между съвременните езици урду и хинди* и *За пътя на номинацията – от хинди до урду*.)

4. Независимо от различната им тематична насоченост, освен от съдържателна гледна точка, изследванията с горепосочените заглавия (а бих казала, че това се отнася до известна степен и за останалите студии, статии и учебници), се отличават с редица

достойнства и от методологическа гледна точка. Интердисциплинарният подход на авторката към обектите на изследване, съчетанието на описателен, социо-културен и съпоставителен анализ допринасят за още по-убедителна аргументация на изводите ѝ.

5. Подкрепям твърдението на кандидатката от самопреценката за трудовете ѝ, че *Граматика на езика урду*, *Учебно помагало по урду* (за студенти-индолози), *Диалектология на езика хинди (университетски курс лекции)* и *Увод в индологията* имат приносен характер както в приложен, така и в изследователски план. Освен че и четирите учебника са първи, (а според авторката им и единствени по рода си у нас, създадени от български автор), наред с целевото им предназначение за обучение на студентите, те притежават и качества на теоретични изследвания. Трудът *Граматика на езика урду* е представен и като хабилитационен в настоящия конкурс. Достойнствата му се определят от новаторския подход, състоящ се в успешно постигнат баланс между системното описание и теоретичната обосновка на особеностите на езика *урду* като *лингва индика*, с оглед на неговата фонетична система, морфология, синтаксис и речников състав. Академичното пособие *Учебно помагало по урду* е ценно както за специализираното обучение по езика *урду*, така и за ред съпоставителни проучвания. В *Диалектология на езика хинди* се прави подробен диалектен срез на езиковата ситуация в Индия в ракурса на общата и частната диалектология. Предоставяйки широка палитра от фундаментални познания за Индия като страна и хилядолетна култура, лекционният сборник *Увод в индологията* представлява интерес не само за индолозите, но и за изтоковедите, чиято професионална ориентация е свързана с традиционните ценности на целия азиатския културен ареал.

Доц. дфн Татяна Евтимова е преподавател и учен с доказани обширни индологически познания, висока езиковедска ерудиция и блестящи редакторски способности. С участията си в 16 национални и международни научни форуми тя многократно е отстоявала и утвърждавала творческите си постижения в изследователската сфера. Авторитетните позиции на доц. дфн Татяна Евтимова в българската индология се допълват и от членството ѝ в европейския съюз на индолозите и в постоянната комисия по методика на преподаването на съвременни индийски езици. **В заключение: Предвид целия спектър от академични изяви, професионални и лични качества на доц. дфн Татяна Евтимова, заявявам убедено мнението си, че тя е напълно достойна да заеме академичната длъжност “професор”.**

15.09.2011

 / Проф. дфн Бойка Цигова/